

Постэури зэдејэжын фае

Хэбзэхъанымкэ Координационнэ Советуу ыкчи наркотикхэм апшүүкюгъэнымкэ комиссиеу АР-м щызэхашигъэхэм тигъяас зэхэсигъо зэдүрьялагь. Аш тхъаметагъор щызэрихъагь АР-м и Лышъхэу Тхъакытшынэ Аслын.

Зыныбжь имыкъугъэхэм альянсыкъокл бэджешшагъэхэр зэрамыхъанхэм пас ахэм афэгъэзгээ къулыкъу ыкчи учиреждение зэфшэхъафхэм юфуу зэшшуахъахэрэм игъекточигъэу зэхэсигъом щатегушынагъяа. АР-м хэгъэгу клоц юфхэмкэ иминистрэу Александр Речицкэм пешюорыгъэш юфхъабзэу зэшшуахъахэрэм къатегу щылээ, зыныбжь имыкъугъэхэр пчыхъэ клас хуугъэу е чэцхим урамын темитынхэм, еджаплэм игъом екотоплэнхэм, емыкъолгагъэхэм ушхъафхью ялэр зэхэфигъэним, ахэм юфадашшагъэним лъэшэу анаэ

зэрэтертэйр къихигъэшыгь. Ильэсэу тизыхэтэйм иапэрэ мэзи 4 зыныбжь имыкъугъэу нэбгырэ 25-мэ загъэбыли унэм иктыгъех, алтыхухи къара гэгээзэжигь ыкчи аш пэпчч юфым хэхүхъафхэр хэзигъе имылэу зэхажигь. Постэумки непэ зихэхъогуу нэбгырэ 239-рэ профилактическэ учетым хэтхэу альяплъэх. Мы ильэсэйм пыкыгъе ухажтэм нэбгырэ 83-рэ хагъяацаагь. Бэджешшагъэхэр зэрэхъафхэхуу зихэхъогуу нэбгырэ 53-мэ апае мы ильэсэйм уголовнэ юфхэр къызэуахъагъэх ыкчи зэхажигъяа. Ар ыпэрэ ильэсэйм къы-

зэуахыгъагъэм фэдитлукэ нахь макл. Джащ фэдэу ны-тыхуу зипшээрьлхэр икьюу зымыгъецаклэхэрэм, ясабийхэм алтымылпэхэрэм якыяхгээшын ыкчи пшьедэкыжь яяххыгъеним анаэ тет. Ахэм афэдэу блэкыгъе ильэсэйм нэбгыри 108-мэ ясабийхэр апунхэмкэ фитынгъэхэр алахыгъяа.

Ны-тыхэм япшээрьлхэр зэрамыгъецаклэхэрэм, жъалыгъе хэлъэу ясабийхэм зэрэдэеклэхэрэм афэгъэхыгъеу нэүжими къэгүшчигь къэлэцыхуухэм яфитынгъэхэр къэхумэгъэнхэмкэ Уполномоченнэм иофшэн нахь ыгъэлэшын, сабын-

ченнэу Александр Ивашинри. Аш къызэриуагъэмкэ, 2015-рэ ильэсэйм аш фэдэ тхъаусыжэхтыль 16 зэклемкэ къялэхъяа ыкчи 8-мкэ къэлэцыхуухэм е зихэхъогуухэм жъальмыгъе хэльэу зэрэдэеклэхэрэм ахэм альянсыкъокл бэджешшагъе зэрэзэрхъэрэд шынпээу къычэлжыгъяа. Мы унагъохэм сабийхэр къялахыгъяа.

АР-м и Лышъхэу мыш дэжьим иеплъыкэхэр къыщиритыкыхээзэ, къэлэцыхуухэм яфитынгъэхэр къэхумэгъэнхэмкэ Уполномоченнэм иофшэн нахь ыгъэлэшын, сабын-

бэ зэрыс е щылэкэ дэй зиэ унагъохэм ынаэ нахьыбэу атыригъэтийн зэрэфаар, пешюорыгъэш юфым нахь чанэу пылтынэр ишшээрьл шхъаэхэм ашыщуу зэрилтийтэрэд къыщихигъэшыгь, а лъэнэхъохэм нахь алтыплъэнэу Александр Ивашинным къыфигъэптигээ.

Къэлэцыхуухэмрэ зихэхъогуухэмрэ яуахьтэ инахьыбэр унэм имысхуу зэрагъякорэм зэрар къызэрихъырэр, ахэм альянсыкъокл бэджешшагъеу зэрэхъэрэд нахьыбэу хууным

(Икъух я 2-рэ нэклуб. ит).

Клубын икъутамэ Адыгейим Къыщызэуахышт

Адыгэ Республикэм и Лышъхэу Тхъакытшынэ Аслын зэлъашшэрэх тхакыу Александр Прохановыр зипшээ «Изборскэ клуб» зыфиорэм идэкыгъо зэхэсигъо хэлажэхэрэм тигъяас аукаагъ.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр, республикэм ипрокурорэу Василий Пословскэр, АР-м и Лышъхээрэ мнистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипашэу Владислав Федоровыр, АР-м лъэпкэ юфхэмкэ, юкылб къэралхэм ашыгъсээрэ тилтэлкэгъэхъэм адьиряэ зэхэйнгъэхэм ыкчи къэбар жыгъээм иамалхэмкэ и Комитет итхъаматэу Шхъэлэхъо Аскэр юфхъабзэм хэлэжъагъяа. Мы организацием икъутамэ Адыгейим щыгъэпсыгъэним иофшгъо къээрэугои-гъэхэр тегущыагъяа. Зэрагъэнэфагъэмкэ, шъолъыр отделениеу Мыекъуапэ къыщызэуахыштэм региониш хэхъащт: Адыгейр, Къэбэртэе-Бэлькъа-

рьр ыкчи Къэрэшэе-Щэрдже-сыр. Советэу «Адыгейим инахыжъхэр» зыфиорэм итхъаматэу Аджыгырэе Аскэрбий къутамэм итхъаматэу гъэнэфгъэнэу постэуми зэдаштаа. АР-м и Лышъхэе пэублэ пасалье къышызэ, Адыгейим къэлэгъэ хъаклэхэм шүүфэс гүшүлэхэмкэ зафигъэзэй. Ильэс заулэкэ узэкыгээбэжьим зэхажэгъэ клубын иофшэн мэхъанэшхо зэрийр, Урысъюм югъсэурэ цыиф лъэпкэ зэфэшхъафхэр аш зэрээрилхээр къихигъэшыгь.

Уаэмрэ жыгъбэшхомрэ аялж къыкылэ Мыекъуапэ къыщыхъуухъэхэм ядгээзэжын зэрэлжээ Адыгейим илэшхъэтихэм анаэ тырагъэты. Республиком и Премьер-министрэу Къумпый Мурат Адыгэ республике психоневрологическэ диспансерым иунашхъэ зэрэфыкъуагъэм ехылтэгъэ къэбарыр къызэрэлхэхъаэу ачылпэм нэсигь.

Премьер-министрэм игъусажъэх Мыекъуапэ имэрэу Александр Наролинир, Адыгэ Рес-

Зыпкъ рагъэуцожых

Мэкъуогъум и 30-м ошх-жыыбгъэ зэхэтэу Мыекъуапэ щылэгъэм ошэ-дэмьыш юф къыздимыхъэу текыгъэп. Республиком икъэлэ шхъяа иурамхэм ашыгъхэм псыр ашычээштыгъэ, лъэшүү къильыгъэ шыыбгъэм троллейбусхэр зыпышэгъэрыкъуапэхэм ашыгъхэр зэпитхыгъэх, чыгхэр рикъыкыгъэх, психоневрологическэ диспансерым иунашхъэ къытыритхыгъ.

Зы сыхватым къыкылэ ошх миллиметрэ 24-рэ къалэм къынхэхыгь. Жыыбгъэр зы нэгъээнэпэлэхэйм метрэ 22-у къильыгъэ. Мыекъопэ районым ипсэуплэхэм ашыгъхэм ошьуу къащехыгь.

Уаэмрэ жыгъбэшхомрэ аялж къыкылэ Мыекъуапэ къыщыхъуухъэхэм ядгээзэжын зэрэлжээ Адыгейим илэшхъэтихэм анаэ тырагъэты. Республиком и Премьер-министрэу Къумпый Мурат Адыгэ республике психоневрологическэ диспансерым иунашхъэ зэрэфыкъуагъэм ехылтэгъэ къэбарыр къызэрэлхэхъаэу ачылпэм нэсигь.

Премьер-министрэм игъусажъэх Мыекъуапэ имэрэу Александр Наролинир, Адыгэ Рес-

патор электроподстанции 30 агъэлосэн фаеу хуугъэ.

Джыдэдэм къулыкъуухэм апашхъэ пшьэрьлэйтэ итыр социальнэ мэхъанэ зиэ учрежденихэм яофшэн зэпыу фэмыхъо гъэцэлжэжын, зыпкъ игъэуцожын юфхъабзэхэр псынкылэ ыкчи дэгъоу зехъэгъэнхэр ары.

Джащ фэдэу лъыхун-къэгъэнэжын отрядхэм, Мыекъуапэ ошэ-дэмьыш юфхэмкэ и Гъэорышлэлэ, къэлэ электросетхэм, къалэм изете-гээсэхъаан афэгъээзэгээ специалистхэм тъогухэе чыгхэр къызытефагъэхэр агъэхэзжых. Мыекъопэ ТЭЦ-м ибригадэхэм электроэнергиирэлээзэгээзэхъаан аялж къытыритхыгъэхэм ядэгъэзжыхынкэ зэкээшыгъэр агъэцакэ.

Гидрометеогупчэм къызэри-тырэмкэ, ом изытэд джыри зэтеуцожыгъэгоп, непэ республиком ипсихъохэм псыр аялж идэвхийн ичилгээнэхэм ошэ-дэмьыш юфхэм къызэрэлхэхэр зэхэтхэм ошэ-дэмьыш юфхэр къыздахышьуутых.

Клубын икъутамэ Адыгейим Къышызэуахыщт

(Икъеух).

Сыд фэдэрэ лъэнүкъоки юф къыжкудэтшэнэм, тизэпхыныгъе дгээптийнэм тэ тыфехазыр. Ашкэ клубын икъутамэ къызэушуахыщт ишлогъешко къэклонен сэлтытэ, — къыуагъ Тхакуцинэ Асплан.

Зикээралыгъо шу зыльэгурэ, шъхъэклафе фэзышырэ, къээшуухумэрэ цыфхэр клубын зэрээрипхыхэрэр къыуагъ нэужым гущыэр зыштэгэ А. Прохановын. Мы уахтэм оганизацием икъутамэ 25-рэ фэдиз шъольыр зэфэшхъафф

хэм къащызэуахыгъ, ахэм Адыгейри зэ ашыщ хумэ ашонигъу.

Бэдзэогъум и 1—3-м тикъэлэ шъхъаэ щыкъошт юфхъабзэхэм къадыхэлтигъэшт лэнэ хурауе «Современная Россия и народы, формирующие державу» зыфиорэр.

Шыгу къэдгээкъын, «Изборский клуб экспертов» зыфиорэр 2012-рэ ильэсүм йоныгъом Псковске хэкум ит къалэ Изборск щызэхашагъ. Тикъэралыгъо щызэхашагъ.

лъашшэрэ политикхэр, общественэ юфшишохэр ашкэцакло фэхүгъэх.

ТХАРКЬОХЬО Адам.

Сурэхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Зэфэсүм икъеуххэр

Партиеу «Единэ Россиен» и Генеральни Совет хэтэу, Фэдз къоджэ псеупиэм ипащэу Лъостнакъ Рэмэнэ зэрилтыгтэрэмкэ, партием ия 15-рэ Зэфэс ия 2-рэ чэзыу хуугъэ-шэгъешхокэ тарихым хэхъашт, сида пломэ хэдзынхэм япэшорыгъэш программэ Урысыем ишьольыр пэпчь щыпсэухэрэм яшынэгъэ ильэнүкъо пстэуми алтынэсирэр аш щаштагъэшь ары.

«Партиеу «Единэ Россиен» ипащэу, хэгъагум и Премьер-министреу Дмитрий Медведевым пэцнэгъе адзызрихээзэ, мы ильэситф благъэм зэрэзекъоштхэ планыр къыхаыгъ. Партиеу «Единэ Россиен» зэхээзиагъэу, Урысыем и Президентеу Владимир Путиным Зэфэсүм гущыэрэхэр къызэрэштигъуагъэм къэралыгъом ипащэ курсэу тыгыым къызэрэдтигъаштэрэр къегъелтэгъо», — хигъеунэфыкыгъ партием и Генсовет хэтэм.

Партием хэдзынхэмкэ ипэшорыгъэш программэ зэрэштагъэм Адыгейим илъыкло къытегуциэзэ, мы аужыре мазэхэм тихэгъэгү щыкъогъе тематическэ форумихмэ якъеуххэм атетэу тэклу-тэклүэ а документыр зэрэгхэзьыгъэр къыуагъ. Унэ-коммунальнэ хъязытэмын, социальнэ, аграр политикэм, къуаджэм хэхъоногъе егъешыгъэзэн, гъесэнгъэм, шлэнгъэм, экономикэм, пасунгъэм икъеуххумэн япхыгъе юфхъохэм афорумхэм щатегуциагъэх. Нахыбэу шуагъе къэзитыщт унашьохэр штэйэнхэм пае аш фэдэ юфхъабзэхэм отраслэм испециалист анах дэгъухэр къырагъебла-гъештыгъэх.

«Дмитрий Медведевым Зэфэсүм илью щильэгъу гэхъагум лэжьапкээр къыцырамыгъэхынэу, 2018-рэ ильэсүм къыщегъэжъагъеу экономикэм хэхъоногъе зеришырэм елтыгъэу аш зыкырагъээтийнэу. Премьер-министрем илью юльэгъу гээр зыгырашынкэ, 2020-рэ ильэсүм ехъулэу лэжьепкэ анах цыкъумрэ юф зышиэрэ цыфыр рипсэунымкэ ахьщэ анахэу макъеу ишыкъагъэмэ зэфэдиз хууцтых», — хигъеунэфыкыгъ Лъостнакъ Рэмэнэ.

Аш къызэрэиуагъэмкэ, бэдзэогъум и 1-м къыщегъэжъагъэу лэжьепкэ анах цыкъум процент 20-кэ зыкыиэтишт. 2017-рэ ильэсүм къыщыублагъэу пенсиехэмрэ нэмьиц социальнэ тинхэмрэ индексацье ашытых. Ау зэфэсүм мызэу, мытлоу зэрэшхагъеунэфыкыгъэмкэ, партиеу «Единэ Россиен» ахэм законодательнэ льапсэ аритын зильэкъытшт Къэралыгъо Думэм ихэдзынхэу йоныгъом щыэштхэм гъэхэгъешхохэр защишьхэкэ ары нылэп.

Партиеу «Единэ Россиен» ипэублэ отделение исекретарэу, къалэу Мыекуапэ хэхъэрэ поселкэ Родниковэм иадминистраторэу Игорь Семыкинэр хэгъэгум фикъун гъомылапхъэ

къэхъыжыгъэнэм епхыгъе юфхъохэм къащыуцугъ. Ахэми зэфэсүм щатегуциагъэх ыкы хэдзынхэм япшорыгъэш программэ раздел шъхъафу хэхъагъэх.

«Партиеу «Единэ Россиен» хэдзынхэмкэ ипэшорыгъэш программэ изы Iахх шъхъаеу мэкъу-мэштим лъэнэко пстэумкэ Iэпилэгъу гэвэгъотойгъэнэр зэрэхүгъэр лъэшшэу сигуал. Гүшүээр зыфэгъэхыгъэр фэгээжүтэйгээ зилэ чыфхэр ятыгъэнэр, мэкъу-мэштим гъекэжыгъэнэм ыкы техникэкэ ар Уэшыгъэнэм япхыгъе гупши-сэхэу чыгыгүлэжхэм къахыгъэр ары. Партиеу «Единэ Россиен» хэтхэр Зэфэсүм къыщыгүштэхээ зэрэхагъэ-унэфыкыгъэмкэ, илью альз-гүлэхэр щызэнгъэш щыпхырьшгээнхэм пае къэралыгъо Iэпилэгъу предпрятиян инхэими, гуртхэм, цыкъухэм алыкэн фае», — хигъеунэфыкыгъ Игорь Семыкин.

Урысыем и Президентеу Владимир Путиныр къуаджэм инфраструктурэ нахышишт шыгъэнэм, гъогухэм, унэхэм, еджаплэхэм яшын, газрыкъу-пэхэмрэ псырыкъу-пэхэмрэ ягъэпсын япхыгъе юфхъохэм шъхъафу къызэращыуцугъэм итугъу И. Семыкинэм къышигъ.

«Партиеу «Единэ Россиен» хэтхэм къоджэдэсхэм яшынэ-кэ-псэукэ къаэтын зэрэшонийн цыфхэр нахыбэу къуаджэм къякъунхэм ригъэгү-шүтых. Сида пломэ юфшэпэ чыгыгъэр зэрэшхагъэм нэмьиц, къуаджэр нах тэгээпсыхыгъе зыхъукэ, цыфхэр аш къэкошыжынэм нах къэгүштүүт», — хигъеунэфыкыгъ партием ипэублэ къутамэ исекретарь.

Пстэури зэдеэжъын фае

(Икъеух).

ар зэрэфэорышэрэр УФ-м и Следственэ комитет игъэолорышлэлэу АР-м щылэм ипащэу Александр Глушенкэм къыуагъ. 2015-рэ ильэсүм аш фэдэу бзэджэшлэгъэ 320-рэ республикэм щызэрахъагъ. 2014-рэ ильэсүм ар 243-рэ зэрэхъущтыгъэр.

Нэүжым юфыгъом зэдьте-гүштэхээзэ, кэлэццыкхэр е зихэхьогъухэр тутынэм, шъон пытэхэм, наркотикхэм апыша-гъэх мыхъунхэм, бзэджэшлэгъэхэр зэрэмынханхэм пае, зыпари алтынгэлтэу урамын темытнхэм, спортын е нэмыкэу шуагъэ къафээзыхыт горэм яуахъэ зэрэпэуагъэхъаным иамалхэр нахыбэу зехъэгъэнхэ фаеу зэхэсигъом къышыхагъэшыгъ.

— Спортын шуагъэ къызэра-фыхытим ю хэлъэп, — къыуагъ АР-м и Лышихъэ.

— Ар къыдэтлэтигъээ, спорт объектэу республикэм итыр, къалэм дэтыр нахыбэ зэрэштыгъытим тыпылтыгъ ыкы къиддэхъу гээдэхъу пломи хууцт. Спортзалхэр, футбол юшлэгэхэр мымакъу дэгэлэгъэхэр, спорт комплексоо къызэлтүхъигъ. Непэ тиклэццыкхэрэхэмрэ зихэхьогъухэмрэ амалышоу ялэм фэдэ нахынгээ щылэштэгъэп. А зэпстэуми къыткэхъухъэрэхэмрэ шуагъэ къафахынэм зэкэми ыуух тызэдитын фае. Хэбээ къулькъуэри, еджаплэри, унагьори зэдеэжъхэм, юфхэр нахышишт хууцтых.

Шуагъэхэм е наркотик зыгъэфедагъэхэм бзэджэшлэгъэу

зэрхээрэр нахь макъ хууным фэш зэшохыгъэ хуугъэхэм зэхэсигъом щатегуциагъэх. Александр Речицкэм аш фэгэхыгъэгъэ игъэкотыгъэ гушилэу къышыгъээм къызэрэшхигъэш юфхэмкэ, ешноним бзэшлэгъэу пыща-гъэхэуучтим нахь 7,5-рэ хэт. Гүхээхэм, аш фэдэ уз къызэ-узыгъэу дунаим ехвьырэм ипчагъэ хэхъуагъ. Ешуагъэхэм бзэджэшлэгъэ зэрэзерахъэрэри процент 42,4-кэ нахьбэхээ хуугъэ, ешуагъэу рулем къэрэтихъэхэрэм япчагъи узыгъэгумкырэ юфыгъохэм джыри ашын.

Наркоман хуугъэу 2015-рэ ильэсүм нахыбэ 872-рэ атхыгъагъ. Ынэрэ 2014-рэ ильэсүм егъэшпагъэм, ар нахыбэ 90-кэ нахь макъ. А нахыбэ 90-м щылэу 68-м япсуныгъэ зэтеуцожыгъэу учтим хагъэкъыжыгъэх, 21-мэ ядунаи ахъожыгъ. Мы ильэсүм илэрэ мэзийц икъеухым зэрэгээнэфыгъэмкэ, наркоман хуугъэу атхыгъэр нахыбэ 848-рэ мэхъ.

Пстэумэ ауж наркотикхэм тхъамыкъяуо къызыдахырэм фэгэхыгъэу фильм хэгъэгу клоц юфхэмкэ Министерствэм ыгъэхъазырыгъэу зэхэсигъом къыщагъэльэгъуагъ. АР-м и Лышихъэ аш осэ ин къыфишигъ, икъоу пстэури къыщытыгъэу ыльтигъа, телевидениеми ар къыщагъэльэгъоным фагъэхъазынэу къариуагъ.

ХУУТ Нээсэт.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Адыгэ Республиком хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие хэдзынхэм ахэлэжьэштхэм афаклоу къышыгъэ Джэпсалъэр

Политикэ партиехэм ярэгион отделениехэм ялтыкъюхэу, ежь-ежырэу зыкъээзигъэльэгъожы зышигъо кандидатхэу лытэнгыгъэ зыфэтшынхэрэр!

Кандидатхэр къызэрагъэльяа-хэрэхэмкэ документхэр за-рахыилэн фэе палъэр шуугу къэтэгъэкъыжы.

Яблэнэрэ зэлгүүлэгъумкэ Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэлукэ и Къэралыгъо Думэ идепутатхэм яхэдзынкэ ежь-ежырэу зыкъээзигъэльэгъожы кандидатхэм документхэр зарахыилэн фэе аужырэ мафэр бзэдээгъум и 12-р, зы мандат зилэ хэдзынгээ кандидатхэм ясписке хэтхэм — бзэдээгъум и 23-р ары.

Муниципальнэ хэдзынхэмкэ кандидатхэр къэгээльэгъэнхэм япхыгъэ юфыгъохэмкэ чыпэхээ хэдээжкэ комиссие зафагъэзэн фае. Адыгэ Республиком хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие икуп мафэр къэс, тхъаумэф мафэрхэри зэрэхэтхэу, сыхьатыр 9.00-м къышегъэжъагъэу 18.00-м нэс, аужырэ мафэм — сыхьатыр 24.00-м нэс кандидатхэр къызэрагъэльяа-хэрэхэмкэ документхэр ыштэштых.

КИУАЧИЭ ИМЫШЭЖЬЭУ ЛЫТЭГЪЭНЭУ

Адыгэ къэралыгъо университэтом къыритыгъэ студенческэ билетэу (N 271-14) Коттоева Дагмарэ Халит ыпхъум шокладыгъэм киуачиэ илэжьэп.

ШЭПХЪАКЭХЭМ АТЕХЬАЩТЫХ

Шон пытэхэм якындахьын ыкни яулагъын фэгэхэхыгээ Федеральнэ законым зэхъокыныгээ блэхыгээ ильэсийн фэхъугъехэм кызэрэдальтырэмкээ, ильэсэе тызыхэтим ишыл мазэ и 1-м кыышыублагъяа шон пытэхэр яулагъыхэрэм, пив ыкни пив шонхэр зыщэрэ унэе предприятиехэри ахэтхэу, шон пытэе пиве кызэрэшфыгъэр къэралыгъо автоматизированнэ информационнэ системэ зыкнэ (ЕГАИС) агээпсигъэм кыщаушыхын фау щит.

Джаш фэдэу щапнэу къэлэл псауплэ койхэм артихэм ашыншэу шон пытэхэр яулагъын зышоигъохем бэдээгүйн и 1-м кыышыублагъяа мы системэм ар кыщаушыхынтаан фау зэхъокыныгэхэм кыдальты. Къоджэ псауплэ койхэм яшапнэхэм а шапхъехэр къеклощ 2017-рэ ильэсийн ибэдээгүй мазэ и 1-м кыышыублагъяа загъецэлэнхэе фау хүрээр.

АР-м экономикэ хэхъоныгэхэмкээ ыкни сатыумкээ и Министерствэ кызэритигъэмкээ, шон пытэхэм ябэдээршыпэ ильэзеклон фэгээзээгээ Федеральнэ кулыкъум имежрекиональнэ Гээорышапнэу Кыблэ федеральнэ шольырым ёлэмрэ еж министерствэмрэ видеоконференцие джырэблагъэ зэдирялагъэр къэралыгъо автоматизированнэ информационнэ системэр Адыгейн щылхырышыгъээ зэрэхъурэр арызыфэхъыгъяа. Министерствэ сатыумкээ ыкни лицензиехэм ятынкээ иотдел испекалистхэмрэ шон пытэхэр яулагъыхэрэе щеплэ 23-мэялгыкохэмрэ аш хэлжьагъяа. Системэм ипхырышын иапэрэ чэзыу кыдильтэхэрэр гъэцэлгээхэе зэрэхъугъехэр ахэм

зэфахысыжыгъяа, тапэкэ джыри зэшохыгъяа фаяхэм атегущылагъяа.

Министерствэм кызэрэща-иуагъэмкээ, щеплэ объекту Адыгейн итхэм япроцент 97-мэ системэм зырапхыгъяа, ау джыри ахэм уччэхэр бэу ялэх. Предпринимательхэр зыгъегумэхэрэм ашынхэм яджэуалхэр видеоконференцие зажьотыгъяа. Къэнагъэхэр шон пытэхэм ябэдээршыпэ ильэзеклон фэгээзээгээ Федеральнэ кулыкъум имежрекиональнэ Гээорышапнэу Кыблэ федеральнэ шольырым ёлэм льгээсэнхэу ыкни аш джэуалхэр кыщааратыжынхэу видеоконференцие щирахуухыа.

ХҮҮТ НЭФСЭТ.

УФСИН-М КЪЕТЫ

Мэкьюогъу мазэр кызихынгээ ыкни кыышыублагъяа УФСИН-М иучирденихэм телефонир гъэбылтыгъяа зерадахьэрэм ар яшэнэрэ, ау хапсхэм юф ашыншэхэрэм яшпшерильхэр икьюо зэрэгэцакэхэрэм ишуагъяа, ахэр зыфахырыгъэхэм анэсигъяа. Нахынкээ ильэс 68-рэ зыныбжь бзыльфыгъяа ипхъорэльфым дэжь къэлжьагъэми телефонуу ыгъэбылтыгъяа. Гъэрээ кылжырахыгъяа, ыш зыдэс СИЗО-2-м къэлжь бзыльфыгъяа ар дэдэр ышагъяа къаубытыгъяа.

Мы хууль-шагъэхэм апкъ къикнэу, хапсхэм ачлэхэр

Телефонхэр алахыгъэх

Бэдэжшагъээ зезыхыагъэхэм пшъэдэкыжь зынхырэ колониу Адыгейн итхэм ашыншэу ИК-2-м къогъэ бзыльфыгъяа ильэс 53-рэ зыныбжь гъэбылтыгъяа телефон дихьагъяа къаубытыгъяа. Зидэжь къэлжь илахыил къалэу аш пшъэдэкыжь щызыхырэм кыфигъэнэн гүхэль аш илагъ.

ялахылхэм зералуагъакэхэрэр зэпагъяа.

ПЭЩЭ АНАХ ДЭГҮҮР

Отрядын ипэшэ анах дэгүур кызынхахырэ Всероссийскэ зэнэхокыум иргиональнэ этап бэдэжшагъэхэр зезыхыагъэхэм пшъэдэкыжь ягъэхыгъэхэмкээ Федеральнэ кулыкъум и Гээорышапнэу АР-м ёлэм зэхижэгъяа. Аш хэлжьагъэхэм законхэр, кулыкъу ахырэм пшъэрэльзэу къафижьэхэрэр зэрэшхэхэрэр къагъэлжь, щэрыонымкээ зэнэхокъо

кульгэх, физическэ ухазырынгъяа ялэр ашшетыгъяа.

Зэнэхокыум икэх джырэблагъэ зэфахысыжыгъяа. Аш теклонгыгъэр кыышыдихыгъ ИК-2-м иотряд ишшэу, внутренне кулыкъум истаршэ лейтенанту Тырку Адамэ. Адыгейн ыцэкээ ар Всероссийскэ зэнэхокыу Татарстан щыклох эхэлжьеэшт. Адамэ ФСИН-м иоридическе институтуу къалэу Самарэ дэтыр кыуухыгъяа, ильэс 4 хуульгээ кулыкъу ехы, аш иотряд пстэумки нэбгыри 104-мэ пшъэдэкыжь щахы. Кулыкъу ыхырэр псынкнэу плон пльэкын

щтэп, ау аш икьюо зэрэхэхьазыр ыкни ишпшерильхэр дэх имынгээ зэригэцакэхэрэр иофштэни, зэнэхокыум зэрэхэлжьагъэми къагъэлжьгэуагъ.

ЗЭЗЭГҮҮНГҮЭМ КЪЫДЫХЭЛЛҮҮТАГЬЭУ

УФСИН-мрэ Мыекъопэ ыкни Адыгэ епархиемрэ зэзэгүүнгээ зэдирялм кыдыхэлжьагъяа зэдирялм кырьстан динлэхжхэр ИК-2-м джырэблагъэ ёлшагъяа. Ахэр мы колониум пшъэдэкыжь щызыхыхэрэм алькагъэх, диним, псаунгыгъэм икэхуумэн, нэмыхи темэхэм афгъэхыгъээ зэдэгүүнгээхэр адашыгъяа. Джаш фэдэу чыристан диним фэгъэхыгъяа я IV-рэ Дунэе кинофестивалын Гран-при кыышызыхыгъээ документальнэ фильмэ «Форпост» зыфилорэр къафагъэлжьагъяа. Ар цыфыгъэм, гукэгынгыгъэм, гулээрэм ишпэлгэгэу етыгъэним, шүлжэгынгыгъэм афгъэхыгъяа.

Нэужым динлэхжхэмрэ православнэ общинэу хапсхым щызыхаагъэм хэтхэмрэ Мыекъопэ ыкни Адыгэ епархиер ялэпилгэуу мы колониум щагъэпсигъяа тхэлээлүүлэх щызыхыгъяа.

ТХЬАМАФЭМ ИХҮҮГЬЭ-ШАГЬЭХЭР

Адыгэ Республикэм хэгъэгу клоц юфхэмкээ и Министерствэ кызэритирэмкээ, мэкуугуум и 20-м кыншгээжьагъяа и 26-м нэс Республикэм бэдэжшагъяа 93-рэ щызерахьагъ.

Ахэр: цыфыр аукыгъяа 1, тигууагъэхэу 41-рэ, цыфыр ылкынэ-лынэ шьобж хыльтэхэр тирщаагъэхэу 2, гъэццагъэ зыхэль бэдэжшагъяа 3, хункнээн бэдэжшагъяа 3, машинэр рафыжьагъяа 2, нэмийкхэр. Экономикэм ылзэнхокъокэ хэбзээжьэцугъэр гъогогу 13-рэ аукыуагъ. Бэдэжшагъэ зезыхыгъээ нэбгыри 73-рэ агэунэфыгъ, зэхахын альэкыгъэр процент 70-м клахь.

Адыгейим иштэгүхэм хууль-шагъяа 7 къатехъухыаагъ. Ахэм нэбгыри 2 ахэлодагъ, нэбгыри 9-мэ шьобжхэр атешагъэхэх хууль. Ештуагъяа рулым къэрыхэу водитель 53-рэ къаубытыгъ, гъогурыкъоним ишапхъэхэр гъогогу 3210-рэ аукыуагъяа къыхагъэшыгъ.

ХЭБЗЭЛАХХЭР ЗЭРИМЫТЫРЭМ КЫКІЭЛЛҮҮКАГЬ

АР-м хэгъэгу клоц юфхэмкээ и Министерствэ экономикэ щынэхончэнэмкээ ыкни къольхээ тын-тыхынэм пешуекогъэнэмкээ иштэгэорышапнэ иотдерлэх хыакулахь кулыкъумрэ Адыгейим юф ѿызышлэрэ фирмэ горэм ипаше ылзэнхокъокэ улпъеклүхэр зэхажагъяа. Зэрэгэунэфыгъэмкээ, хэбзэлхэх хэбзэгъэцугъэр пащэм пчагъэр ыукууагъ, аш фэгъэхыгъэ материлхэр следствиенэ кулыкъумрэ алахыгъяа.

УФ-м и Следствиенэ комитет исследованинэ гъэорышапнэу Республиком щылэм уголовнэ юф кызэуихыгъ, пащэм хэбзэлаххэр ымытыштыгъяа, декларацием къэбар нэпцхэр ритхэштыгъяа агээмис. Хэбзэхуумаклохэм зэхажагъяа юфхъабзэхэм кызэрэгэлэгъяа, зэрарыр сомэ миллиони 121-м ехъу. Фирмэм ипашэ лажэ илэу хыкумым зигъэунэфыгъэмкээ, ильэс 2-м къыкнэу ахьщэ къалахыгъ. Кооперативын хэтигээ нэбгыри 118-рэ агэпцагъ, зэрарыр сомэ миллиони 121-м ехъу. Тэхъутэмкъое районным щашырэ фэтэрибээ зэхэт унэхэр зыщфыхэ зышоигъю цыфхэр агээдэлхээз, ильэс 2-м къыкнэу ахьщэ къалахыгъ. Кооперативын хэтигээ нэбгыри 118-рэ агэпцагъ, зэрарыр сомэ миллиони 121-м ехъу. Тэхъутэмкъое район хыкумым уголовнэ юфхъяа зэхифышт, бэдэжшагъэм атефэрэ шьэдэкыжьы аригъэхышт.

ЗЭРАРЫР СОМЭ МИЛЛИОНИ 121-М ЕХҮ

Адыгейим щылсэурэ нэбгыриту альэнхокъокэ кызэрэуагъяа уголовнэ юфхъяа следствиенэ кулыкъумрэ зэхахыгъ, гъэццагъэ зыхэль бэдэжшагъяа зэрхажагъяа мыхэр агээмис. Мы уголовнэ юфхъяа мээ 13-рэ зэхажагъ. Полицейскэхэм зэрагъэунэфыгъэмкээ, 2012-рэ ильэс ыкнэ ылшээкээ зигуу гъэтигээ нэбгыритуу посэуплэ-псөолъэш юфхъяа кооператив зэхажагъ. Тэхъутэмкъое районным щашырэ фэтэрибээ зэхэт унэхэр зыщфыхэ зышоигъю цыфхэр агээдэлхээз, ильэс 2-м къыкнэу ахьщэ къалахыгъ. Кооперативын хэтигээ нэбгыри 118-рэ агэпцагъ, зэрарыр сомэ миллиони 121-м ехъу. Тэхъутэмкъое район хыкумым уголовнэ юфхъяа зэхифышт, бэдэжшагъэм атефэрэ шьэдэкыжьы аригъэхышт.

ЦЫФХЭМ АХЬЩЭ КЪАТЫРАХЫЩТЫГЬ

Мынг фэдэ бэдэжшагъяа зезыхыагъяа тикъэлэ шхьаалэ щылсэурэ нэбгыриту къаубытыгъ. Ахэм альэнхокъокэ уголовнэ юфхъяа кызэрэуагъ. АР-м хэгъэгу клоц юфхэмкээ и Министерствэ иуголовнэ разыск икъулыкъушлэхэм зэрагъэунэфыгъэмкээ, блэкыгъэ ильэс, жынгууякъэм, мы бэдэжшитуу къалэу Краснодар Ѣщ хуульфыгъэр агэшнээс сомэ миллион къырагъэштэнэ ыуух ихьагъяа, аудрэм аш фэдэз мыльку ишкэмьильтэуу къычээкыгъ. Нэбгыритуу аш кыышымьууцо, хуульфыгъэм иавтомобиль тирхагъ, нэужым ар ашиг ахьщэр зэфагошыгъ.

Полицейскэхэм зэхажагъяа оперативнэ юфхъяа следствиенэ юфхъяа кызэрэуагъяа, мыхэр нэмык бэдэжшагъяа хэшажагъяа. Ильэс 33-рэ зыныбжь хуульфыгъяа Мыеекъуапэ Ѣылсэурэм сомэ мин 70-рэ къытырахынэу агээцынэштыгъ. Бэдэжшагъэр къаубытыгъяа, следствиенэ макло.

АР-М ХЭГЪЭГУ КЛОЦ ЮФХЭМКЭЭ И МИНИСТЕРСТВЭ ИПРЕСС-КҮУЛЫКЬУ.

Республикэм ия 25-рэ ильэс ипэгъок!

Тибыракъхэр Адыгейм Къызэрашжэжъигъэхэр

(Къызкэлтыкъорэр
мэкуугъум и 29-м
къыдэкыгъэ номерим ит).

Адыгэ Автоном хэкур 1922-рэ ильэсем зызэхашэм, шалсыгъэ лыжжэхэр хэку исполнкомым итхаматэу Хахьурэтэ Шыхъанчэрье ельэугъагъэх шапсыгъэ ыкчи нэтхэе буракъхэр зидэшынхэ ыльэкыщтым къеупчэншиш, зеригъешинэу. Хахьуратэм иныбджэгу Бжэшо Аспланбэч ар пшээрлы фишыгъагъ: цыфхэм ахэупчынханыш, шапсыгъэ буракъым теплэйу илагъэр зеригъешинэу. А юфыгъом яшынкээ пылыгъэх адыгэхэм ятарих хэшык физиэгъэх Хяштыку щыщэу Натхъо Шьалихъ, тхаклоу, драматургэу Цэй Ибрахимэ, революции юфхэм Хахьуратэм игүсэштыгъэу, иныбджэгу Мэт Тыхьутыху, Шхъэлэхъ Долэтчэрые, Хуажь Мыхъамодэ ыкчи Цухъэ Рахьмэт. Охтабэ рамыгъехэе буракъхэм ясуретхэр арагъешыжыгъэх.

Хэку гъэцкэлко купым итхаматэ С. Орджоникидзэрэ А. Микоянре шапсыгъэмэ яльэу ариогъагъ. Охтабэ темышэу Тбилиси имузей юфышиэмэ ашыц писмы къытхыжыгъагъ буракъхэр къызэраштотижыгъэхэмкэ.

Хэку музеим итхамэтэгъэ Наурзэ Ибрахим Аспланчэрье ыккор Адыгэ хэкуономрэ Адыгэ хэкум итэцкэлко купрэ гъэсэнхыгъэмэ пащэмэ ацэлкэ Грузием и Главнаукэрэ Наркомпросымра ыкчи Грузием тарихымрэ этнографиумрэкэ яобшествэр яльэу, 1925-рэ ильэсем чъэтигъогум Грузием и Гупчэ архив нэтхуае ыбракъ къаратыжынэу унашьо аштэгъагъ. Грузием и Главнаукэрэ Наркомпросымра янаншокэ 1926-рэ ильэсем ишлэ мазэ Баку, Азербайджан и Къэралыгъо музей нэтхуае мэ ябракъэу чэлтыгъэр Адыгэ хэку музеим къиритижыгъагъ.

Шапсыгъэм ябракъ къашжыныу Мэт Тыхьутыхура Бжэшо Аспланбэчэ Грузием атэктогъагъэх. Лъэшэу къафчэфхэу къалэгъокыгъагъэх, цыфыбэми алыгъагъэх.

Буракъыр Краснодар къиза-
гъэсийхэм, шапсыгъэ чылэмэ

зэкэми ацэлкэ Мэт Тыхьутыху къегүшыагъ.

Нэужым мэфэл джегу, адыгэ мээ бэшлагъэу амьльэгъу-
жыгъэх эхэгъэу джегушо рагъэ-
жагъ. Лъэпкэ къашхэмкэ, орэдыхж къэонымкэ чылпэ заулэмэ ашызэнэкъоку-
щтыгъэх. Артистхэу Краснодар къи-
кыгъэхэм концерт къатыгъагъ. Адыгейм пшынэо анах лазэхэу

шүхъафтын лъаплэхэр афа-
шыгъэх.

Пшынаомэ анах лазэу Бы-
лымгъот Пагор къахагъэшыгъ,
пхъэкычаохэм анах дэгүхэу
зыцэ къыралуагъэхэр Къады-
рыкъо Абубэчиррэ Абрэдж
Бираамрэ, къамылапшхэмкэ —
Къоджэшэо Бираам.

Къэшэкло чанхэу агъэнэфа-
гъэхэр — Чэсэбый Махымуд,
Нэгъуу Ерстэм, Нэпсэе Гу-
чыгыпс, бэзъльфыгъэмэ къахагъэ-
шыгъэхэр: Ацумыж Чэбэхъан,
Тыгъуж Зульфия, Пкыхъалыкъо
Таор, Тыгъуж Минхъан, пшъэ-
шэ гохъэу къахахыгъэр Псэйт-
тику къикыгъэ Шхъакумыдэ
Аминэт, анах шырытэу, гэ-

ильэсебэрэ чэлтыгъэх, ау
1951-рэ ильэсем ахэм Ѣынагъо
къашхарьхэгъэгъагъ. Чъэпью-
гъум и 7-м, 1951-рэ ильэсем
музеир ыуплэкунэу хэуш-
хыафыгъэгъэ нэбгырибл зыхэ-
тыгъэ комиссие зэхшэгъагъ.
Аш риххъягъагъагъ буракъхэр,
сурэт заулэ, фотографие куп
а пъэхъанэм Ѣынэгъэ идеоло-
гием емыкүжхэу ыкы ахэр
музеим чэххъяфыгъэнхэу. Акт
хэушхъяфыгъэу зэхагъэ-
учогъагъэмкэ буракъхэр хэку
архивым ратыжынхэ фэгъагъ.
Ашыгъум музей фондхэм
яухумэгъагъэу Лебеденю Любовь
Игнатьевнам буракъхэр
ядэж ыхъихи ыгъэбильтыгъа-

Афыпсыпэ щашыгъэгъэ хэгъэгү джэгур, сурэтыр ашыгъум студентыгъэ Цуук Налбай тырихыгъагъ.

къарыкыгъэхэу шуу 200-м къышмыкъэу пэгъокыгъагъэх. Бу-
ракъыр зэклоцлахи, шыухэр ылж
итхэу хэку исполномыр зычэ-
тыгъэх унэм ахы чалтхъягъагъ.

Булыкъыр мафэм, пчэдхжым
Ш. Хахьуратэмрэ И. Цэим-
рэ ялгасэхэу буракъыр Афып-
сыпэ къащжэгъыгъагъ. Чылэ
хэгъуашхъэм къышызэрэгъо-
гыгъэхэу, шьофышхор зэльяу-
бытэу, цыфыбэ къяжэу итэгъ.

А. Бжэшлом къызэршиотэ-
жыгъягъэмкэ, шапсыгъэ чыгум
къызэрхажхъэу Мэт Тыхьутыху-
хыэ ылэхэдже, лыкы-
ригъэчни буракъым тыригъет-
къягъ. Цыфхэр зыщызэххэх-
гъэхэм къызэсэхжэхъэм ылэн-
тэгъу имызакъоу, буракъыкими
лъыр къыптигъу-
щтыгъэх.

Зэфсэгъэхэм алашхъэ
къышыгъу-
щтыгъэх Хахьурэтэ
Шыхъанчэрье, Псэйттыку еджа-
пээм икэлэе гаджэу Натхъо
Шьалихъ, Цэй Ибрахимэ,
Хуажь Мыхъамодэ, Шхъэлэхъ
Долэтчэрые. Адыгэхэм

исхэр мэфэкырм къырагъэблэ-
гъэгъагъэх, ахэр: Былымгъот
Пагор (Хяятыгъужжыкъуай),
Тхыгъо Чатиб (Лахьщыкъуай),
Джамырэз Ибрахим (Афып-
сып). Пхъэкычаохэр: Шэуджэн
Айдэмээр (Очэпшы), Шэуджэн
Мыхъамод (Кэзэзыу), Къады-
рыкъо Абубэчиррэ (Псэйттыку),
Абрэдж Бираам (Шынджий). Къа-
милапшхэр: Къоджэшэо Бираам,
Шэуджэн Ибрахим, Шэуджэн
Хаджумар.

Мэфиш джэгү

Мэфэкырхор мэфиширэ
зэпамыгъэу къягъэх: мафэрэ
хэгъошхъэ шьофышхом щы-
дэгъущтыгъэх, пчыхъэрэ — чы-
лэ къоцым. Зэплиуу зашыкъэ,
шыухэр зэнэкъоку-
щтыгъэх, ялпэсэнгъэрэ яснаущыгъэрэ
къягъэльягъо-
щтыгъэх.

Ящэнэрэ мафэм къеух зэфэ-
хысэхжэхъэр Хахьурэтэ Шхъ-
анчэрье ышыгъэх. Атеклиа-
гъэхэр пчэгум къыращхээзэ

сагъэу, шынкэу, хвакъэм апэ-
гъокынхэ фэлэлэсэу зыцэ
къыралуагъэр Бжэхъэкоежхым
щыщ Жъажжэе Зульфия.

Шыгъачъэм шатекуагъэр
Афыпсыпэ щыщ Шхъэлэхъо
Сэфэрбий, шы гъэххүшэнхэмкэ
апэ хууцэхэр Ацумыжхъэу Сэ-
фэрбийрэ Исхъакъэр.

Мэфэл эхэгъэгү джэгур за-
ухым, буракъыр Мэт Тыхьутыху-
хыэ иунэ мэфэ заулэрэ ра-
гъэлтигъагъ. Нэужым Наурзэ
Ибрахимэ ыгъэххэзьырэ
музеим ратыжыгъагъ.

Буракъхэр къызащжэххэх-
хэм хыуушу шапсыгъэхэр Крас-
нодар краим итээорышэлэ
комитет итээорышэхъэрэх
аратахынхэу. Адыгэ хэку
музеим хэукононгъэхэе ахэр
ратыжыгъэх алуу.

Адыгейм икъэлэ шхъаалу
Мыекуапэ 1936-рэ ильэсем
загъенафэм, Адыгэ хэку музей-
ри 1938-рэ ильэсем аш къа-
щжэхыгъагъ.

Буракъхэм ягугъу амышшэу

гъэх ыкчи ильэсипшым ехъу-
ре ыыгыгъэх. Охтэ йаэр
зытекыим, буракъхэр музейм
къыхыгъэхъэх.

Музеир лъэпкыим итарихъ,
икэн иухумакъ. Адыгэ Респу-
блика и Лъэпкэ музей иапэрэ
экспонат, нэтхуае мэ ябракъ
апэрэ номер илэу зэрэчэлти
мэхъянэ гъэнэ-
фагъэ ил. Хэтрэ лъэпкы хэгъэ-
гү буракъыр итамыгъ, ина-
мыс. Адыгэ Республика икъэ-
ралыгъо гъэпсикээ адыгэ бу-
ракъым егъэлти, тихэзэ
юфшалэхэм яунашхъэхэм
гүфит-шхъафитэу ашбайбатэ.
Адыгэ буракъым и Мафэ ильэс
къэс мэлынфэгъум и 25-м
тэгээмэфэкы. Тильэпкыгъу-
хэу дунаим Ѣыпсэхъэрэ адыгэ
буракъым зэфещэх.

ТЭУ Аслын.

Адыгэ Республика и
Лъэпкэ музей шээнгъэм-
кэ иофишиш шхъаалу. Уры-
саем и журналистхэм я
Союз хэт.

ПЕНСИЕХЭМКЭ ФОНДЫМ КЪЕТЫ

Лъэу тхылъхэр алахэу аублагъ

ПФР-м ичылпэ
къулыкъухэу
Адыгейм Ѣынэхэм
ны мылькум Ѣын-
зэтэгъо сомэ
25000-рэ аратынны
ехылэгъэ лъэу
тхылъхэр
къэралыгъо
сертификат зиэхэм
аыхыгъэнэр
рагъэжъагъ

Нахъ пасэу бгэхъазырхэмэ НАХЬЫШУ

Хэбзэгъэуцугъэм ыгъэнэфэрэ
Пальэм шомыкъэу цыфхэм пен-
сиер фэгъеуцугъэнэр ПФР-м
ичылпэ къулыкъухэм япшэ-
рэйл шхъаалхэм зыкъэ ашыц.
Аш къыхэкъэу ПФР-м испе-
циалистхэм пенсием клонэу
щытхэм итэо афалъэгъу ныб-
жыр къэсынкэ мээз заулэ
къэнагъэу тхылъхэм ягъэхъа-
зырын фежъэнхэу.

ПФР-м испециалистхэм тхылъ-
хэр зэрикъухэрэ ауплэкүшт,
ахэм къялотэрэ къебархэм ыкчи-
тхылъхэр тэрэзэу зэрэгхэхъа-
зырын фэшт аш афашыц.

Пенсие аригъэеуцунэу цы-
фхэр Пенсиехэмкэ фондым
ичылпэ къулыкъу зыкъокэ зы-
дилыгъынхэ фэ:

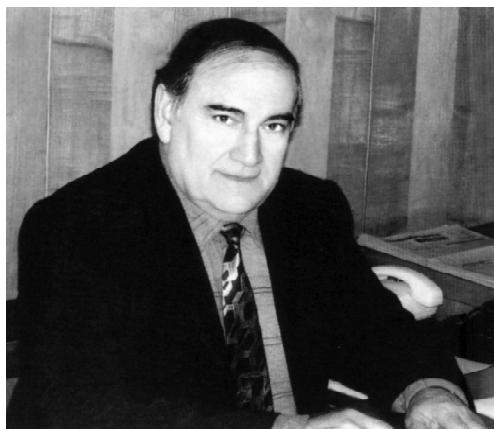
- паспортыр;
 - иофишихэмкэ книжкэр;
 - шоки зимыэ пенсие
страхованием ехылэгъэ стра-
ховой свидетельствэр;
 - военнэ билетыр;
 - иоф зишигъэ пальэхэр
- Иофишихэмкэ книжкэм дэ-
мытхагъэхэр къэзынхыатырэ
справкэхэр;
- иофишигъэ ыгъэнэфэрэ
нэшанэу илагъэхэр, фэгъэко-
тэнгъэхэе хэлээу пенсие фэгъэ-
уцугъэнным фэшт ар къэзын-
хыатырэ справкэхэр;

— цыфхэр зыфзэе пальэм
тэгээпсикыгъэу 2002-рэ ильэ-
сем ишлээ мээз и 1-м къы-
пэрэ пальэм къэзынхыатырэ
зэкэлтыкъло мээз гурит лэжапкэу
илагъэр къэзынхыатырэ
справкэр. А справкэр цы-
фхэм иофишигъэ зытгъэхъэм
къэгъэхъазыры е архив до-
кументхэм атэгъэпсикыгъэу
штын ылэхэшт.

Пенсие фэгъеуцугъэнным иф-
тиныгъэ илэ зыхуутыр къэзынхыатырэ
зы мээз къэнагъэу ПФР-м
ичылпэ къулыкъу цыфхэм лъэу
тхылъхэрэ зыфигъэзэн фэ:

Цыфхэм пенсие фэгъеуцугъэн-
ным ехылэгъэ иофхэм къэу
къахэхъаагъэм ашыц пенсие
зыфагъеуцукэ зэрэпенсионе-
рыр къэзынхыатырэ удосто-
верение, ыпэлэе зэрэштыгъэ-
хэм фэдэу, джы зэрарамы-
тижъырэр.

ТХАКИОМРЭ ЩЫПЭНЫГЪЭМРЭ

Цыфышум икъэлэмьи пэ дэгъоу егъэорышэ

Сыкъызтегущы-
Ишт тхылтыр
Дзэсжэ Заурбый
къыдигъэйгъ.

Мыр иятлонэрэ

тхылъеу «Шелест опавшей листвы» зыфиоу поэтым
къыхиутыгъ. Аш ыпэкэ «Стихи опустевшей сакли»
цэу зыфишыгъяэр къыдигъэйгъагъ, ус 367-рэ
дэт. Апэрэри, ятлонэрэри адигэмэ яхшишь ёхылдагъ.

Апэрэри Кавказ зеошкоу я агу ихыкырэр дэгъу дэдэу
ХIX-рэ лэшэгъум kуагъэм
адигэмэ къинэу къафихыгъэр
гукъэошко къыщыхоу къышет-
хы. Усэ пэпчь тхыль псай пло-
ми ухэукоштэп. Джащ фэди-
зэу мэхъанашко клоцьльеу гум
ильыр, ышщечгъяэр куоу къирис-
итыкэе гээсэгъ. Цыфир
къызыхъукэ, хъишъэм хэтэу
регъажэш. Аш къырыкъорэр
усекэ къипотыкъыныр псынкэе,
яу поэтым ежь гупшисэ дэгъух-
эр илэхэшь, тхыльм къышто.

Ятлонэрэ тхылъеу Заурбый
къыдигъэйгъэм Хэгъэгу зэ-
ошкоу 1941 — 1945-рэ ильэс-
хэм щылаагъэм къинэу цыфир
къафихыгъяери, апсэ зэрэ-
халхъагъяери усэхэмкэ къы-
шреотыкы.

Поэтым ытхыгъе усэхэр
800-м къехъух. Ахэр зэкэ
зэбтээзэфэн, къагурыгъеон
плээкыныр пшээрлышишоу
щыт. Заурбый ар къидэхъу.
Ежыр цыфышоу, гукъэгъушэу,
шъабэу щыт, иусэхэм уяджэ
хъумэ, яунагъомэ арысыгъэм
фэдэу къыпщагъяхъу.

Клоцэ ин ил, уиньбджэгъу-
хэр, уилахъилхэр, пхъорэльф
цыкъухэр шуу плээгъунхэр,
уафтхэннир гэшэгъонеу щыт.
Цыфире узфатхэрэм ишэн, иха-
бээ, игупшисэ пшэнх зыхъукэ,

«День Победы — светлый
праздник, / Он приходит из
войны.

Сегодня каждый в ней уча-
стник / И день Единства всей
страны».

Лыхъужъеу зеошхом хэтыгъе
адыга клаэу Къош Алый фэ-
гъэхыгъеу «Звезда героя» зы-
фиоре усэм щетхы:

«Звезда героя над аулом
Горит в вечерней синеве

Отдаются в сердце гулом
Кононады в той войне».

«Когда у бюста я стою,
Жизнь кажется дороже.
Будто я стою в строю
И со мною рядом Кошев».

Усэ сатырхэр ежь поэтым
ыгу къеулыкы. Лыхъужым чы-
лэр зэрэргүшхорэр къеъэльба-
го, дунэе заом хэлжэхъагъэмэ
хъылдагъяхъ.

Теклоныгъеу цыфир
мэ къыдахыгъяэр «Память сер-
дца» зыфиорэм къыреотыкы:

«Средь пустой житейской
прозы / Память в сердце со-
хранит

Трепетание березы / И
сверкающий гранит».

Поэтым гушилэ дэгъухэр
къегъотых, лъэпсэшо я:

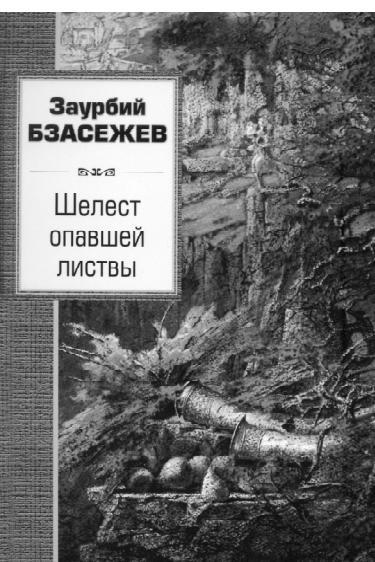
«Деды подарили нам По-
беду, / Без нее нам трудно
будет выжить,

Победу не хранящему на-
роду / На Родине — хозяином
не быть».

Адигэ шыольырим исыгъэп
пломи ухэукоштэп иклэмэ
ипшашьеми заом хэмийлэхъ-
гъэ. Блашэпсынэ щыщ клаэу
Къош Алый Лыхъужым ижьюа-
гъо къыфагъэшьшошагъ.

Заурбый иныбджэгъу дэдэх-
хэу тарихым ыпсэ хэзильт-
хъагъэхэр иусэхэм къахегъэ-
щых. Гьогоу къакулагъэми ег-
пшигъисэ. Усэу «История — бе-
гущая строка» зыфиорэр Быжъ-
Алый фэгъэхыгъ. Аш яти, яни
имылэхъеху цыкъу дэдэу янэжь
ыпнугъ, шэныгъэлэж цэрил-
хъугъэ, наукэм хишыхъагъэр
бэдэд, ау ошэ-дэмшишэу иду-
ний ыхъожьигъ. Мы гушилэхэр
Дзэсжэ Заурбый Быжъ Алый
фетхы:

«Историю должны писать
мы сами / И это не про-

стий урок письма.

Замаливал Алий пред не-
бесами / Наш общий грех
незримого ума».

«Когда судьба явила тяж-
кий вызов / И содрогнулась
детская душа,

Не признавая времени ак-
цизов, / Алий упорно стро-
ил сам себя».

Аш фэдэ ныбджэгъу лъаплэ-
хэр, дэгъухэр, лушихэр Заур-
бый илгээх, непи илэр бэдэд.

Усэу «Три ордена Славы»
зыфиорэр заом илъыхъужхэу
В. Къерданым, гуфаклоу заом
къуагъяу И. Ямпольскэм, полко-
вой комиссарыгъеу Къурашынэ
Исмахилэ, буракъ плъяжыр
рейхстагын щызылэтигъэмэ ахэ-
тыгъеу Зыхъэ Мэджыдэ, пар-
тизан лыхъужхэу Къуашхъэ
Мазхъаб, поэтым ежь ятуу Дзэ-
сжэ Заурбый Быжъ Алый фэгъэхыгъ.

Аш мыш фэдэ сатырхэр
етхых:

«О Кушхове светлую па-
мять / Свято хранят земляки
Не тускнеет победное зна-
мя».

Мы тхылым нэмыкэ усэ зэ-
хэубытагъэхэу нымэ, клаэмэ,
тымэ, ныбджэгъум афэгъэхы-
гъэхэри дэтых. Апэрэ усэхэр
тым, ным яхылдагъэх: «Се-
мейный альбом» зыфиорэ цик-
лэм хэтых. Аш фэдэх усэхэу
«Матери», «Мамины георгины»,
«Отец со мной», «Сердце ма-
тери вместилище неба», «Отцу»
зыфиохэрэр. Щысэу къэтхы-
ных мы усэ сатырхэр:

«Сердце матери вместилище
неба, / А небо — обитель
бессмертной души.

Земля — обиталище тела
и хлеба, / Душа — это па-
русник любви!»

Унагъом зэгурлыоныгъоу
ильын фаер мы гушилэхэм къа-
гъэльягъо:

«Лишь в семье рождают-
ся надежды, / И не гаснет
материнская любовь.

Вера возрождается, как
прежде, / У пылающих се-
мейных очагов».

Поэтым зэкэ адигэхэм афэ-
тых, чылэм дээмэ агу къиде-
щае, Фэдзи, Блашэпсыни, Коц-
хъабли, Еджэркъуай автторыр
альээс. Гъэшэгъонэу къытхы-
гъэх «Осколки звезды», «Ха-
джиреты», «Посох вбит, равно-
весия», «Этноцид», «Предтеча»
ыкы ахэм анэмыкэрэ усэхэ-
ри. Арышъ, Дзэсжэ Заурбый
юшэгъэшху илэр, усэ къэты-
клемкээлэйнэу нафэ.

«Гъогу маф!» есэло сибу
къызедеу. Джыри тапэкэе
фызэшокынтыр нахыбэнэу
сырэлъяло.

ЕМТИЫЛЬ Разиет.
АРИГИ-м иофышэ шъхъал,
тарих шэныгъэхэмкэ кан-
дидат.

Мэджэгух, зэнэкъокъух, загъэпсэфы

Уахытэр ыпэкэ «Лыкыуатэ къэс зэхъокынгъэхэр
къызыдехъых, ахэм дэгъухэри дэйхэри ахэтих. Зэх-
ашшэштэгъэхэх джэгукъэхэу «Зарницэм», турист зеко-
хэм мэхъанашко ялагъеу сэ къысшошы. Шуныгъэм
ыльзынкъох къэлэеджаклохэм шуагъеу а зэнэкъо-
къу-джэгукъэхэм къафахыштыгъэм осэшхо ялагъ.

Тыгу къэтэжкугъэгъэйжь
пионерхэм «ямашохэр», «Зар-
ницэр», нэмькэр иофхъабзэхэу
урок ухжэм зэхашшэштэгъэхэр.
А зэпстэуми шохъашко къа-
хыштыгъ. Ахэм еджаклохэм
чаныгъэ, пытахъэ, къуачэ къа-
халхъэ, нахь шъхъафит ашыхъ,
ягупшигъаклохэр къагъэу ўхъ-
гъэ. Блэгъэ дэд Пышыэ, аш
жыы чыылэтигъэ къабзэр къы-
тырельесыкы, хъоо-пшау. Зэ-
дыштэу къумбыл лъэкъофф мээ
цикълур реклоказы, къабзэ, гүэ-
тил, зыгъэпсэфыл чыылэхэр
ицэх. «Зарницэм» еджэпэ 19 хэ-
лэхээж, сыхыатыр 8-м зэх-
аахъэррагъэхъагъ. Иофхъабзэх
ильтээзүхын хэлжэхъагъэх
муниципальнэ гээпсыкэ зиэ «Тэхъу-
тэмькъое районым» иадмини-
стриация илэхшхээтет игадзэу
Ярахмедов Ярахмед, Адигэ Рес-
публика и Къэралыгъо Совет

— Хасэм идепутатэу Джастэ
Вячеслав, районым гъэсэны-
гъэмкээ игъэорышланэ илашэу
Пэрэныкъо Светланэ, районым
инароднэ депутатхэм я Совет
итхаматэу Хятитэ Алый, му-
ниципальнэ гээпсыкэ зиэ Афы-
псыпэ къоджээхэх тъысыпэлэм
иадминистриация илашэу Кла-
къыху Ахымэд.

Зэнэкъокъухэм ахэлжэхъагъ
еджаплэхэм яя 7 — 8-рэ клас-
схэр. Командэхэм нэбгырэ
пшырыпш ахэтигъ.

Иофхъабзэх къызээуихыгъ
ордэзу «Си Адыгей» зыфиор-
эмкээ Пэзитыку гурыт еджаплэу
N 8-м иеджаклоу Тхъэхъохъ
Фатимэ. Мэкъэ лъэгэ дахэхэ
пшьэшэхъыем ахэгэ чыгум
шүльэгъушоу фырилэ къызээ-
къылэхъэм алтигъээсигъ, иадыгэ
льэпкэ зэрэргүшхорэр хигъэ-
унэфыкыгъ.

Командэхэр зэрэзэнэкъокъу-
гъэх дээ-спорт лъэнэхъохэм-
кээ чылэхэр мыш тетэу го-
шыгъэхэх хъуугъэ: ахэр чыл-
эхэр — Инэм гурыт еджаплэу
N 6-м, ятлонэрэр — Садыкъэ
гурыт еджаплэу N 20-м, ящэ-
нэрэ чылэхэр — Щындже гу-
рыт еджаплэу N 24-м аубы-
тагъэхъ.

Зэхэт къонымкээ — Инэм
гурит еджаплэу N 5-м, жыкъэ
орэ шхончымкээ а еджеплэ
дэдэм иеджаклохэм ахэр
чылэхэр аубыгъигъ. «Зарницэм»
итарихъ анах дэгъоу Инэм гу-
рыт еджаплэу N 2-м иеджаклох-
хэм къатхыгъ. Пшэрхъякомэ
язэнэкъокъу — Пэнэхэс гу-
рыт еджаплэу N 17-м, художе-
ственне самодеяательностынкээ
поселкэу Отраднэм дэт еджаплэу
N 9-м яеджаклохэр аткъуагъэхъ.

Зэхэт зэнэкъокъум ильэны-
къохэм дэгъоу ахэлжэхъагъ
Адыгэякъэм ыкыли Инэм едж-
аплэхэу N 19-мрэ N 25-мрэ
яеджаклохэр.

Командэхэр зэрэзэнэкъокъу-
гъэх дээ-спорт лъэнэхъохэм-
кээ чылэхэр мыш тетэу го-
шыгъэхэх хъуугъэ: ахэр чыл-
эхэр — Инэм гурыт еджаплэу
N 6-м, ятлонэрэр — Садыкъэ
гурыт еджаплэу N 20-м, ящэ-
нэрэ чылэхэр — Щындже гу-
рыт еджаплэу N 24-м аубы-
тагъэхъ.

Зичээзу дээ-спорт джэгукъе

«Зарницэр» зырагъэжъэжы-
гъэр ильэси 5 хуугъэ. Мы иоф-
хъабзэх эплъыкъеу фырьялэр
зээзьшашэшху бэкляемэ
сяячыгъ.

Хыдээл Мисльымэт, Псэй-
тыку гурыт еджаплэу N 8-м
ипащэ игуаджэд: «Зарницэр»
шагъээзийн ильэс 16 фэдизэр
игугъи ишшии амьшэу зэ-
рэштэгъяэр емыклоу сэлэгэгъ.

Джастэ Светлан, Яблоновскэ
гурыт еджаплэу N 5-м икэлэ-
гэдэж: «Кэшакло фэхъуу «Зар-
ницэм» икэрыкъеу гъогу езыты-
гъэхэм тыфэрэз. Игъо нахь,
игуаджэл, «Опсэу!» етээ.
«Зарница-2016-рэ» зыфиорэ
тхылым мыш фэдэ тхыгъэ
къыдэхъагъ: «Зарницэм» тыва-
зэфишагъ зэкэми. Ныбджэгъ-
кээр мыш щыдгъотыгъэхъ. Тыгу
къыдэхъеу афэтэо еджаклохэм
еджэнэм гъэхъэгъэ дэгъухэр
шашынхэу».

Хъущт Щэбан.

Янтарь унэм джыри льэхъух

Нацистхэм агъечьыгъэ пыта-
пілехэр георадархэмкэ ауп-
лэхъухээ, ляпсэм хэгъечы-
хагъэу зы унэ кыхахгъэштигъ.
Ащ етнхэр хабзэм фитынгъэ
къаритигъ. Лыхъон юфхэр ра-
гъечьагъэх, пілъаэу къафагъэ-
уцгъэр мэзити. Апэу метрэ
фэдиз икуагъэу ляпсэм гъуа-
нэ фашынгъ. Етнан ляпсэм
ычгъэштигъ хэт унэр аубыры-
унышъ, гъуанэмкэ камерэр
ратлупшхъашт, ащ унэм ильэр
зекіл къытэгъэштигъ. Пкыгъо
зылыхъухэрэм аштиш ральагъом-
мэ, цыфыр ифэнэу гъуанэ
пхыраутыншъ, ихъаштыгъ.

Специалистхэм къизэрало-
рэмкэ, Янтарь унэм аштиш къа-
мыгъотими лыхъоныр зэпагъэ-
уцтэп, сыда піомэ мыш фэ-
дэ мыжъо унэ гъечьыгъэхэм
ядэпкъхэмрэ альапсажхэмрэ ары
нэмыцхэм гъэбильыпілэгъэ-
тлылыпілэхэр зыщашигъэх-
хэр. Арыш, музей чалхъан-
хэр пкыгъо гъашгъэхэр къагъотыгъа-
гъэп.

Икыгъэ лішгэгүум ия 60-
рэ ильэхсэм бункерыр зыхэт
чылпіем Къокыпіе Пруссии
иобер-президентыгъэу, мычы-
жъэу щыл хялпым шагъеты-
сыгъагъэр къащгъагъ. Ар осе-
шко зиле культурнэ кіэнхэр,
пкыгъо ляпілэхэр нэмыцхэм
агъебильхэ зэхъум нацист-
хэм акыгъугъэу, Герман Ге-
ринг игъусэу тихгъэгу зэра-
рышко къифихыгъэу альтигъ.
Ащ къаригъэлэгъууэ чылпі-
хэри аштигъум акыутэгъагъэх,
ау зи къагъотыгъагъэп.

Ильэс заулэ текыгъэу Э.
Кох, обер-президентыгъэм, гъэ-
зетым интервью ритыэ къыло-
жыгъагъ: «Ильэс 20-рэ хуу-
гъэу зылыхъухэр Янтарь унэр
зыщаэбильыгъэер Калинин-
град». Полякхэр аши къыгъеуцгъэ-
хэп. Джыри георадаркэ къы-
хагъэштигъ унэ шъхъафэу бун-
кер ляпсэм хэгъечыхъагъэу
къагъотыгъэм ильэс 75-рэ хуу-
гъэу зылыхъухэр Янтарь
унэм щылхэр къырагъотэнхэу
мэгугъэх.

Лым къылорэр аштошь хууи,
саперхэм лыхъоныр рагъежкэ-
гъагъ. Ау ащ чылпілэгъэ
мэгугъэх.

Полякхэр аши къыгъеуцгъэ-
хэп. Джыри георадаркэ къы-
хагъэштигъ унэ шъхъафэу бун-
кер ляпсэм хэгъечыхъагъэу
къагъотыгъэм ильэс 75-рэ хуу-
гъэу зылыхъухэр Янтарь
унэм щылхэр къырагъотэнхэу
мэгугъэх.

Фэдэ 1ешлагъэ шылэп

Зэрэдунаеу щылэлъашірэ
ыкы щагъэшгъэхэр Янтарь
унэм икъебар апэу тыгу къэд-
гээгъэхъын. Ар я 18-рэ лішгэ-
гүум Пруссии ипачыхъэ пае
нэмыц специалистхэм арагъэ-
шыгъагъ. Кабинетым паннохэр
зынлэххэм ылж аштишэр къе-
фэхъхи, къутэгъагъэх. Па-
чыхъэм ар ыгу рихыгъэп,
пкыгъо пстэури ящикхэм
адалхъажъхи, ильэс пчагъэ-
ре щыгъэх, ау 1ешлагъэ хя-
лэмэтхэм ядэхагъ бэмэ зэ-
хагъагъ, ащ гупсэфыгъо къа-
ритыгъэх.

Янтарь унэм икъебар Уры-

сыем ипачыхъэу Апэрэ Петри
зэхихыгъэу щытгъ. А лъэхъ-
нныр Урысиеэр Пруссии
нахь зэпэблагъэу юф зэд-
шіенеу зыщызэдаштэгъагъэм
тефэгъагъ. Апэрэ Петр Пру-
ссием зэкіом, ащ ипачыхъэу
Апэрэ Фридрих Янтарь унэр
шүхъафтынэу къыритыгъагъ.
Унэр рагъэкъужи, пкыгъо
пчагъэу зэрэхууцгъээм джыри
хагъахуу, Царское село зыфа-
лорэм арагъэшгъагъ. Урысы-

ильтэсбэрэ музей чэлтыгъэх,
ахэр нэужым Урысиеем кы-
ратыжыгъагъэх. Янтарь унэр
2003-рэ ильэсийм, къалеу Санкт-
Петербург ильэс 300 зыщыху-
рэм төфэу, аугъоижыгъагъ.
Щылхэр пкыгъохэр икъеркіеу,
эскихэр агъэфедэхээз, хагъэ-
хъожыгъэх, ахэр Калининград
къышычахырэ янтарым хашы-
кыжыгъэх.

Зыфэдэ дунаим темыт куль-
турнэ саугъетым игъэпсыжын

ем ипачыхъабэмэ ар налмэс-
налкытэу, зынахь дахэ щымы-
1ешлагъэу альтиштгъ, джы-
ри ащ фэдэу къэнэжы.

Хэгъэгүум зэошхом ильэхъан
нэмыц техаклохэм ар тикъэ-
ралыгъо ращыгъагъ, ащ ылж
зыдэштигъ амьштэу берэ
зылыхъуцгъэх. Непэ къынзенсэгыгъэм
Янтарь унэм щыл пкыгъохэр
Германием, Пруссии, Поль-
шэм, Чехиим, Къыблэ Африк-
кэм, нэмыц хэгъэхүеми аща-
гъэбильгъэхэу къало.

Гэнэнфагъэу къэлпон пльэ-
кышт закъор ащ берэ зэрэ-
тигъуацгъэхэр ары. Пкыгъо
зырыэхэр цыф байхэм аща-
гъэфыгъэхэу къыхэштигъэх.
Германием нагъэсигъагъэхэр

нэмыцхэри къыхэлжэгъэхъэх.
Джы ар Екатеринэ идворе-
цыгъэу Санкт-Петербург щылэ-
хэт, уфаемэ, уччехъанэу щыт.
Ар зылтэгъуцгъэхэм апэрэ Ян-
тарь унэр Пруссии щагъэкэ-
рэкілэгъагъэм нахь дахэу alo.
Унэм игъоижын ильэс 24-рэ
юф дашлагъ. Ар дунаим хъал-
лэмэти 7-у тетым, яя 8-у алты-
тэ. Плэшгъуухэр текыгъэх. Ян-
тарь унэр непэ Пруссии, Уры-
сиеем, Германием язэфыщы-
кіхэм ятамыгъэу alo.

Сыд фэдэрэ шъефи, охтав-
бэ текыгъэми, нафе къехъу-
жыгъэу хабзэ. Янтарь унэм щы-
шэу джыри къамыгъотижыгъэ-
хэри зэгорэм къычэлжыгъэхъ.

ШАУКЬО Аслынгуаш.

хууцгъэх?

— Къэхъуцгъэр, къэхъуцгъэр? Хаджхъан моу джы-
дээдээм лукъыжыгъ. Зекіл къысуягъ. «Чылпіем зэхахау
зэрикъыжырээр къымыомэ хууцгъэбэа?..» ылгыгъ.

Зэрэхъурэмкэ, Хаджхъан спектаклэм елпли,
псынкіеу Рае янэжь дэжь къечьагъ. «Шъуипхуу
къатлупшыжы» ылгы лукъыжыгъ. Ауэз Рае ышы-
нахьыкіе унэм къикі, ерагъэу янэжь ыгъээсагъ:
«Нан, зыпари зэхэкъыжырэп, зыпари къатлупшы-
жыгъэп. Спектаклэу къагъэлэгъуагъэр ары къыз-
тегүүчүрээр. Ролэу къашырэм джары къикырэп.
Хаджхъан зыгорэ бзэгү ымыхъымэ ыныбэ мэу-
зы. Зи хууцгъэр. Зекіл дэгъу, боу спектаклэ дэгъу
къагъэлэгъуагъ.

Сыдми, ерагъэу ныор унэм ращэжкыгъ.

Джащ фэдэу спектаклэр цыфхэм аштошь хуу-
цгъэх.

дэгъу лъэхъу, ара? Лъэ-
рэхъу аштигъум! Неущ
щегъэжагъэу ахэм
яунэ пльапэ ибдэгъэу
сэмыгъэлэгъэ!

— Нан, сыда къэ-

хууцгъэх? шылтэшшуагъэу къот, шогъэшгъэхонэу ылтэ-
гъурэм елпли.

— Аюб, — слаугъэ (лым Аюб ыцлэр), — за-
лым чахы нахь гупсэфэу уеплъын, джары кілаклэ
горэ гъэтэджи тъыс.

— Хъау, сэ сзызидаа ошла? Мой мы ку цыклоу
къечэхъырэм ис артиститумэ азыфагу сидэгъэтыс-
хын, тэклэ къэсэгъэхъын занкіеу джэнэтэм уихъан,
— къысэлъэу Аюбэ.

— Хъау, ар хъуштэп, ащ фэдэ пшээ хъуштэп,
— слаугъэ.

Ау Аюбэ щимыгъэтыху лъао зэхъум, ку цыклоу
къэзгъэуци, Кечорэ Караманрэ азыфагу дэдгэ-
тисхын (рольхэр къэзгъэштигъэхэр Устэкъо Мы-
хуутаррэ Зыхъэ Заурбыирэ) къилагъ ку цыклоу.

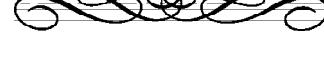
Аюбэ иджабгүүэ къеэтишь, цыфхэм шүүфэс
архэхы. Зекіл залым чесхэр зэгоутэу мэшхых, іэгу
льшэшэу теох. Етнан ипао зыщехъишь, зэртхъэ-
рэр къыхэштигъэ, «моу шуукъель, сэри артист съхъугъ»
ылгыгъ ылоу, цыфхэм зафегъэз чэфэу.

Цыфхэри мэтхъэжыхы, іэгушоо теох. Джащтэу
зытло-зышь къедгъэчыхы, Аюбэ кум къитшыгъыгъ.

— Тхъауягъэпсэу, поэпшо шуушлагъэ, джэн-
этэм занкіеу шуухъашт, — elo лым.

Ари имыкъо спектаклэр зытэхъум, Устэкъом-
рэ Зыхъэмрэ Аюбэ ылапэ аубыти, сценэм тыра-
щагъ. Артистим ахэтэу ишляяэ зыщихи, цыфхэм
шъхъаштэ афишигъ... Залым щыхъурэр пльэгъун
фэягъэ. Спектаклэри зритэхъэри зэштигъхэм фэ-
дагъ. Цыфхэр зэбгыримыкъыжхуу берэ 1егу төуагъэх.
«Тхъашуягъэпсэушхокіе» тъкагъэкотэжкыгъ.

ПЭРЭНЫКЬО Чатиб.

Аюбэ — артист

Грузин пьесэу «Дорогу! Караман жену ведет»
зыфилорэр адигабзэкіе къэтэгъэлъагъо. Адигабзэкіе
спектаклэм «О мардж! Дахэр къэтэшэ!» шъхъэу
фэтшыгъэр. Спектаклэр чылэ горэм къыщитегъэ-
льагъо. Цыфхэр къеклонлагъэр бэдэд. Сценэ къо-
гъум лы горэ ильэс 50 фэдиз ыныбжъэу ишля-

«Шъуипхуу къатлупшыжыгъ»

Непэ Адыгейим игъогухэр зекіл дэгъух, тыйдэрэ
чылэ укъошти, сыххат, сыххатэр ныкъорэкіе унэсит.
Блэкыгъэ лішгэгүум ия 60 — 70-рэ ильэхсэм
гъогухэри дэйххэ, автобус тэрэзи тимыгъэу зыщ-
тым, район гуччэхуу Тэххутэмийкъуае, Гэнэжъыкъуае
гастроль тызыкъокіе, унагъохэм тарыситыгъ.

Джащ фэдэу Тэххутэмийкъуае тызыкъуае Хъакъеко
Аслын ытхыгъэ пьесэмкэ спектаклэр «Сабыим
ихъатыр» зыфилорэр къыщитегъэлъагъо. Ащ хэтхэ
герой шъхъаэхэу колхозым ибригадирэу Азэмэт-
рэ ащ ишхъэгъусэу, кілэгъэбаджэу Бибэрэ зэфэ-
губжхэшь, лырэ екъыжы, нэмыцк бзыльфыгъэ горэм
хэхажьы.

Бибэ ироль Пэрэныкъо Рае къышыщтыгъ, Аз-
мет ироль сэ къэсшыщтыгъ. Сыдигъуи зэрэхаб-
зэу, культурэм и Унэшхо цыфыр чэмыгъэжкыгъ
чэсэу спектаклэм ашогъэшгъэгъонэу елпльхи къэ-

тухыгъ, актерхэм тыззэбгыркыжыгъ.

Пэрэныкъо Раий сэри Тэххутэмийкъуае тищыгъ.
Рае янээрэ янэжъэрэ адэжь кложыгъэ, сэри смы-
нахьжъ дэжь сыккожыгъ... Ятнэрэ пчыхъэм Рае
«Тыгъосчыхъэ хууцгъэр ошла?» ылгы къысэупчыгъ.

— «Сыда хууцгъэр?» — слаугъэ.

— Унэм сзызынэсъжым, — elo — сянэжь къэ-

лапчъэм къысэжэшь лут, «Сыда къышууххэхуу-
хъагъэр?» ылгы къысэупчыгъ.

— Зи къытххууххэхуу-
хъагъэр, нан, сыда ар зыкланлорэр?

ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЬ

Дунэе фестиваль гэшгэйон бэдзэогъум и 6 — 10-м Шъач щыкюшт. Пэшорыгъашьэу кызыэретауа-гъэмкэ, нэбгырэ мин 40 фэдиз зэхахьэм хэлжээшт.

Урысыем и Правительствэ ихаматэ игуадзэу Ю. Голо-дец зэхэшкэо купым пэшэнэ-тээ дызэрихьашт. Тхъамэтэгъююфыгъохэр ащ игүусэу ыгье-цекиэштых Урысыем культу-рэмкэ иминистрэу В. Медин-скэм.

— Я IX-рэ Дунэе фестивалым къералыгъуабэ хэлжээшт, — къеуатай Адыгэ Республиктэ и Къералыгъо академическэ ан-самблэу «Налмэсэм» ихудожест-веннэ пашэу, Адыгейим ыкыгьиши эз язаслуженэ аристэу Хъо-

джэе Аслын. — Лъепкъ шэн-хабзэхэу хэгъэгүхэм яшьольырхэм ашызерахьехэрээр зэхахьэм кыышагъэльэгъоштын.

«Налмэсэм» едзыгьюо кыышытгээ лъепкъ къашъохэм, адигэ шуашэм ядехагьэ кыышагъэльэгъошт. «Нысащэ» зыфиорэм тильэпкъ итарихь, ишэн-хабзэхэр кызыэретаухуумэхэрээр кыытотэштых.

Адыгэ Республиктэ ия 25-рэ ильэс тызэрэпэйокырэр, социальнэ-политикэ щылаактэу ти-лээм хэхъоныгъеу фэхъурэр, фе-

шъхафхэри искусствэм иамалхэмкэ фестивалым тиартистхэм кыышагъэльэгъоштын. Хъактэм зэрэпэйокырэр, ижыре шэн-хабзэхэр ныбжыкыкхэм алтагъэ-иэсийкызэ лэуухэм язэпхыныгъэхэм яхылгэйхэр «Налмэсэм» икъашъохэмкэ кыытотэштых. «Орэд кызыздээзынхэрээр лъепкъхэр зэфащэх» зыфиорэ Дунэе фестивалым хорым хэтхэм ясенаушигъэ кыышагъэльэгъошт. Дунаир нахь дахэ, тишилэнгъэ нахьышу зышы зыштоигохэр

фестивалым щызэукиштых. Мамыр псэукэм, зэгурьоныгъэм, лъепкъхэм лытэнгыгъэу зэфащээрэм зыкъягъэлтэгъэнэм фести-валыр афэгъэхыгъ.

«Налмэсэм» икъашъохэмкэ, едзыгъохэмкэ Адыгэ Республиктэ ицээлэхээр зыкъягъэлтэгъэнэм илахьышу зэрэхишихъащтын тицхээ тель.

Опсэу, «Налмэсэм»! О уигъэхъагъэхэр тэ тигунэсих.

Сурэтхэм артыхэр: «Налмэсэм» къэшьо.

ДАХ-М ИЮФЫГЬОХЭР

ЯЗЭКЬОТНЫГЪЭ ЩЫЛЭНЫГЪЭМ КЫШЫХЭЩЫ

Дунэе Адыгэ Хасэм игъэцэкію куп изичээзуу зэхэсигъо Налычык щыкыагь. Лъепкъ Иофыгъо зытегу-щылагъэхэр непэр щылактэм епхыгъэх. Икылбэ къэралыгъохэм, шъольырхэм къарыкыгъэ тильэпкъэгъу-хэм Сириемкэ ягумэкыгъохэр зэхахьэм кышихэ-гъэштэгъэх.

Тиеспубликэ иобщественэ движениеу «Адыгэ Хасэм» илкылоу, Дунэе Адыгэ Хасэм (ДАХ-м) игъэцэкію куп хэтэу, медицинэ шъэнигъэхэмкэ канди-датэу, отставкэм щылэ полков-никэу Цыкыушо Аслын зэхэсигъом хэлжэагь. Ащ тызэрэши-гъэштэгъэзагъэу, Сирием къикы-

жыгъэ тильэпкъэгъуухэу Адыгейим щылактэм къытегу-щылагь.

— Зэо-банхэхэр кызызежагъэхэм кызылуулагъэу тихгээгогт нэбгырэ 825-рэ Сирием къикыжыгъэ, — кышилүагь А. Цыкылушом ДАХ-м изэхэсигъо. — Мыекьуапэ, Мэфэхъаблэ, Пэнэ-

хэс, нэмыкхэм псэуплэхэр аш-тэгээгъэх. Тильэпкъэгъуухэр щылэнгъэхэм хэгъозэнхэм фэшүрэхээр зэрагъаша. Яфэло-фа-шэхэр гэцэлгээнхэм республиктэ иштэххээтэхэр, хэбээ къулыкъуушэхэр, общественэ движенихэр пыльых.

Дунэе Адыгэ Хасэм ипрезидентэу Сэхүурэко Хаутай из-фэхэсээжхэм къацыхигъэштэгъ Къэбэртэе-Бэлькъарым, Адыгейим, Къэрэшэе-Шэрдэжэсэм зэхэшэн Иофыгъохэу ашызерахьехэрээм яшыагъэкэ Сирием къикыжыре тильэпкъэгъуухэм рэхъатыгъо хэ-кужым зэрэшагъотырэр.

Израиль щыщэу Тхъаухуу Зу-хъер зэхахьэм кышилүагъэм мэхъэнэ хэхыгъэ щыратыгъ. Си-

рием къикыжыхэрээм лэпилэгъ афэхъухээ, тильэпкъэгъуухэр зэрээхэхэр щылэнгъэхэм кыши-шаушихъаты.

Зэхахьэм зэрэшыхагъэунэфы-кыгъэу, ДАХ-р зызэхашагъэр ильэс 25-рэ мыйгэ мэхъу. Адыгээм и Мафэ Йоныгьо мазэм и 20-м агъэмэфкышт. Зэхахьэхэр зэрээхэхэрээм пешшорыгъэшьэу ат-гүшгэлтэгъэх.

ДАХ-м иуплэйкюлю куп хэтэу Мэшфешу Нэдждээт зэхэсигъом хэлжэагь. Ащ Мыекьуапэ кыз-зээжээжын, Дунэе Адыгэ Хасэм ифинансовэ Иофыгъохэр нахьышуу зэхэшгээнхэм, унашьюу аштэхэрээр зэрагъэцакхэрээм, нэмыкхэм яхылгээ къэбархэр къитфиотагъэх.

КИКБОКСИНГ

Сурэтэй итыр: Адыгэ-им спортсмен цэры-иу Борсэ Астемир.

Дышьэу — медалитф

Телефонкэ къатыгъ. Урысыем спорт зэйуклэгъуухэу «Хы-Шуцээм и Кубок» зыфиорэр кыыдэхыгъэнэхэмкэ кикбоксингымкэ зэнэкъоюу Шуцко щыкыагъэм Адыгейим щылэхэм хагъэунэфыкырэ чылэхэр кышида-гъэх.

Анапэ пэгъунэгъу псэуплэу Шу-къом спорт псэольэ дэгъухэр ща-гъэспыгъэх, зэйуклэгъуухэр гъэшэгъо-нэу щэклох. Тиспортомхэм ап-ре чылэхэр 5 къафагъэшшошагь, ар гъэхэгъээ инкэ тэлтэйтэ.

Адыгэ Республиктэ икелэцыкы-ныбжыкыкэ спорт еджаплэу N 2-м,

директорыр Хьот Юныс, зышызыгъэсэрэ къалэхэм къажэшыгъэхэм тигуаплэу ацэхэр къетэох. Сихъу Темиркъян, кг 28-рэ, Шамсуло Магомедовыр, кг 28-рэ, Вагинак Меликбекян, кг 57-рэ, Людвиг Да-вятан, кг 60, Борсэ Астемир, кг 60, аныбжыкхэм ялъытыгъэу купэу

зыхэтхэм дышьэ медальхэр къа-щахыгъэх.

Дмитрий Поляковым, кг 28-рэ, Тхъаркъохъо Батыр, кг 42-рэ, Маш-кылэ Азэмат, кг 54-рэ, джэрэ медальхэр къафагъэшшошагъэх.

Адыгэ Республиктэ изаслуженэ тренерэу Сихъу Каабз тиспортсменхэр егъасэх. Урысыем ихэшпыкыгъээ командэ хэтэу, Европэм дышьэ медальхэр пчагъэхэр кы-ышызыгъэгъэу Борсэ Астемир къытиуагь тиспортсменхэм гъэхэгъэу ашырэр Адыгэ Республиктэ ия 25-рэ ильэс зэрэфагъэхырэр.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Зэхэзышагъэр ыкыдэзыв-гъэкырэр:

Адыгэ Республи-кэм лъепкъю Иофхэмкэ, Икылбэ къэралхэм ашы-псэурэ тильэп-къэгъухэм адирялээ зэпхыныгъэхэмкэ ыкыдэзыв-гъэкырэр жыгъэхэр жыгъэхэр иамалхэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стяняскэр, 236

Редакциер зыдэшырэр:

385000, къ. Мыекьуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шхъялэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкырж зы-хыирэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушихъаты-гъэр:

Урысы Федерацаем хэутын Иофхэмкэ, телерадиокъетынхэмкэ ыкыдэзыв-гъэхэмкэ и Министрствэ и Темир-Кавказ чылэхэрэштэйн, зэраушыхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъатырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекьуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкхэмкэ пчагъэр 3810

Индексхэр 52161 52162

Зак. 385

Хэутыным узшыкытэхэнэу щыт уахтэр

Сыхьатыр 18.00 Зыщаушихъатыр эхъэх уахтэр

Сыхьатыр 18.00

Редактор шхъялэм

Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэм иапэрэ гуадзэр

Мэшлэхтэй С. А.

Редактор шхъялэм игуадзэр —

пшъэдэкырж зы-хыирэ секретарыр

Хъурмэ Х. Х.

